pilli figuntur claudũtur. ad quã clauſionẽ ſequitur erec/
tio piloꝝ. et hoc maxime ptz in aĩalibus brutis.ſ. in por
cis ꝛ in apris ꝛ in pauonibꝰ De capite

Queritꝛ: quare caput homĩs eſt rotundũ. Rñdetur qꝛ
hec figura eſt aptiſſima ad capiendũ in ſe aliq̇d. vt ptz ꝑ
Areſto. ſecũdo celi. cum ipm caput capit in ſe q̇nqꝫ ſen/
ſus. vt etiã declaratur in ſpera materiali

Querit. quare caput ſit durũ. Rñdetur ꝑ Areſto. q̇a
ꝯtinet in ſe humidiſſimã ꝑtem aĩalis. vt cerebrũ per ipm
Querit. quare caput nõ eſt di (tanq̃ ꝑ clipeũ tueat
recte rotundũ ſed oblongũ Rñdetur vt in ipſo tres cellu
le aptiꝰ poſſint diſtingui. ſ. fantaſia in frõte. legiſtica ſiue
rõnalis in media. ꝛ memoria in poſteriori cellula

Querit. quare hõ hymaginãdo erigit caput ſurſum ſi
ue ꝟſus celum. Rñdetur qꝛ himaginatio eſt in anteriori
ꝑte capitis ſiue cerebri. ideo erigit ſurſum vt cellule hi/
maginationis aperiant. ꝛ vt ſpũs aĩalis cõcurrendo fa/
cere poſſit himaginationẽ

Querit. quare hõ cogitans ꝛ recogitãs de p̃teritis ca
put ſuũ inclinat ad terram. Rñdetur ꝙ iõ. qꝛ cellula po/
ſterior eſt memoratiua. ergo illa erigit verſus celũ cum
caput inclinat ad terram. ꝛ ſic apitur illa cellula vt ſpũs
aiales ꝑficientes memoriã intrarent

Querit. quare caput nõ eſt carnoſum ſicut alia mẽbra
Rñdetur ſm Areſto. in de aĩalibus. qꝛ caput nimiũ ag/
grauret ꝛ moueri nõ poſſet. ergo eſt ſine carne Etiã caput
carnoſum deſignat ꝯplexionem malam.

Querit. quare caput ſepe patit dolores. Rñdetur ſm
Cõſtantinũ in libro de ſtomacho. ꝙ qñqꝫ patitur dolo
res ex aſcẽſione maloꝝ vapoꝝ ꝓueniẽtes. qui de ſtoma/
cho ad caput extollunt: ꝛ ipm cerebrũ ꝑturbãt. ꝛ ſic cau/
ſatur dolor. Etiã dolor capitis maxime ꝓuenit a ſtoma/
cho ꝓpter nimiã repletionẽ ipſiꝰ ſtomachi. qꝛ ſm Galie
nũ duo magni nerui tranſeũt de cerebro ad orificiũ ſto/
machi. ꝛ ſic iſta duo mẽbra ſp ſimlꝰ ꝯpatiunt. Etiã dolor
capitis qñqꝫ ꝓuenit ꝓpter vinũ forte vel alium potũ for

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

tem.vel ꝓpter cibaria fumoſa ⁊ acuta.ſicut alleum ⁊ cepe Etiam qñq; ꝯtingit ex fleumate in ſtomacho cõtento.de quo poſſint venire febꝛes cotidiane

Querit.quare mulieres ſepius hñt doloꝛem capitis. ꝗ̃ viri.Rñdetur ſm Albertũ.qꝛ mulieres patiunt menſtrua ⁊ nõ viri.⁊ ſic fumꝰ immũdiſſimus ⁊ venenoſiſſimꝰ reſoluit.qui ſurſum petẽs exitu; ipm caput dolere facit

Querit.quare cerebꝛũ ſit album.Rñdet dupl'r.pmo qꝛ frigidũ eſt.⁊ frigiditas eſt mater albedinis.vt ptꝫ per phm Scdo rñdetur ꝙ iõ.vt poſſet in ſe recipe ſilitudinẽ oim coloꝝ.modo coloꝛ albus ẽ maxime ſimplex

Querit:quare oẽs ſenſus ſunt in capite.Rñdetur ſm Albertũ.qꝛ ibi eſt cerebꝛũ a quo oẽs ſenſus dependẽt et dirigunt.Et per ꝯſequens omnes ſpiritus ſentire facit et ab ipſo omnia membꝛa reguntur

Querit.quare cerebꝛo leſo vel coꝛde hõ non pt euadere moꝛtem.Rñdetur.quia coꝛ ⁊ cerebꝛũ ſunt duo mẽbꝛa vitalia ⁊ pncipalia in animalibꝫ.ergo ipſis leſis nullũ remedium eſt quo curari poterit

Querit.quare cerebꝛũ eſt humidũ.Rñdetur ꝙ ideo. vt eo facilius recipiat impꝛeſſionẽ.qꝛ humidũ facilit' eſt receptiuũ impꝛeſſionũ.vt patet de cera.que facile recipit in ſe figuram ſigilli

Querit.quare cerebꝛũ eſt frigidũ.Rñdet dupl'r.pmo vt ſua frigiditate clarificet ⁊ ſubtiliet intellectũ homis. Scdo vt eius frigiditate tẽperaretur caloꝛ coꝛdis.⁊ hoc eſt de intentione Areſto.in libꝛo de aĩalibus

Querit.quare habemꝰ vnũ naſum ⁊ duos oculos Rñdetur ꝙ iõ.qꝛ viſus ẽ magis necc̃arius homini ꝗ̃ olfactus.⁊ ergo ꝓuenit ex benignitate nature.ſcꝫ vt ſi in vno oculo offenſio fiat ſiue deſtructio.ꝙ tũc alter maneat.et ſic certe videmus ꝙ ſpũs viſiuus ad vnum oculũ dirigitur.vt patet in ꝑſpectiua communi

Querit:quare pueri in iuuẽtute hñt magnos oculos et in etate graciliant.Rñdetur ſm Areſto.ſecũdo de generatione.ꝙ hoc eſt ꝓpter maximã cerebꝛi humiditatẽ.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

et ppter hanc cauſam etiã pueri ſunt multũ ſomnolenti

Querit. quare oculi nigri de die bene vident. de nocte vero male. Rñdetur ſm Areſto. q ppter indigentiã ignis. et ppter luminis et humoris in oculis congregatões qui illuminãt humorem glacialem.

Querit. quare oculi glauci de die male vident. de nocte vero bñ. Rñdet ꝑ Areſto. q glaucedo ꝑ ſe eſt lucida. et ſpũs viſibiles de die debilitant. et in nocte confortant

Querit: quare hoĩes hñt oculos diuerſos Rñdetur ꝑ Areſto: q hoc eſt ppter diuerſitatẽ humoꝝ Vñ oculi habent q̃tuor tunicas et tres humores. Prima dr conſolidatiua. q̃ eſt exterior fortis et pinguis Scda dr cornea ad ſilitudinẽ cornu. et illa eſt ꝑſpicua. Tercia dr vuea ad ſilitudinẽ vue magne: Quarta dr tela aranee. Sed ſm alios oculus conſtat ex ſeptẽ tunicis et tribus humoribꝫ. Primus humor dr albugineus ad ſilitudinem albuginis in ouo. Secũdus eſt glacialis. i. glaciei ſilis. Tercius ẽ vitreus. i. ad modum vitri clarus. et illa diuerſitas humoꝝ facit diuerſitatẽ oculoꝝ.

Querit: quare hoĩes luſci et monoculi ſunt boni ſagittarij. Et q̃re ſagittarij boni cõiter claudũt vnũ oculũ. Et q̃re ſpeculãtes aſtra vidẽt vno oculo ꝑ cãnos Ad h dõm q hec materia habet in ꝑſpectiua. et rõ ẽ ſm q pz ĩ libro de cauſ qr oĩs vtus vnita fortior eſt ſeipa diſperſa. g tota vtus viſiua diſperſa in duobꝫ vno oculo clauſo congregat ad aliũ. et ſic viſus in ipſo fortificat. et per cõns certius vident vno oculo clauſo q̃ ambobꝫ apertis

Querit. quare fortiter bibẽtes et ridẽtes lachrymant. Rñdet. qr dum bibũt aer inſpiratꝰ nõ exit ꝑ vocalẽ arteriã. et ſic cũ impetu ad oculos dirigit ꝑ poros exeũdo. et ſic hũores oculoꝝ expellit. et iſti hũores ſic expulſi addu

Querit. quare multũ flẽtes parũ (cunt lachrymas mingunt. Rñdet ꝑ Areſto. qa humidũ radicale lachryme et vrine ſunt vniꝰ et eiuſdẽ nature: g vbi fletus multiplicat ibi vrina diminuit Et q ſunt eiuſdẽ nature et materie ptz in ſapore. qa ambo ſalſa ſunt

Querit̃.quare aliq̃ui hñtes claros oculos nihil vidēt
Rñdetur ꝙ h̃ eſt ꝑpter opilationē ꝛ deſtructõez neruoꝝ
viſiuoꝝ.nã ipſis deſtructis ꝟtus viſiua ad oculũ a cere
bro deferri non p̃t. vt ptꝫ ꝑ ph̃m in de ſenſu ꝛ ſenſato

Querit̃.quare ocul⁹ ſit clarus ꝛ polit⁹ inſtar ſpeculi.
Rñdet̃ qꝛ res viſibiles reuerberant̃ meli⁹ ſuꝑ rem terſaꝫ
et politã.g̃ ocul⁹ eſt polit⁹ vt ex h̃ viſus cõfortet̃. Scd̃o
rñdet̃. qꝛ ocul⁹ ē maxīe humid⁹ inter oēs ꝑtes corꝑis et
aq̃tice nature.mõ ſicut aq̃ ē clara ꝛ bñ polita ita ꝛ ocul⁹

Querit̃: quare hoīes hñtes ꝓfundos oculos acute et
lõginque vidēt.ꝛ ſil̃r alia aĩalia. Rñdet̃ ſm̃ Areſto.ſcd̃o
de gñatione animaliũ.qꝛ ꝟtus viſiua in eis nõ diſpergi
tur.ſed ꝓcedit diametralit̃ ad rem viſam.Et hoc decla/
ratur in ſil̃i.qꝛ qñ aliq̃s ſtat in ꝓfunda fouea aut in fon
te ꝓfundo ſtellas celi ꝛ firmamēti in clara die ſpeculatur
vt dicit Areſto.in tractatu de forma ſpeculi. qꝛ tũc vir/
tus viſiua ꝛ radij non diſꝑguntur

Querit̃.quare hoīes hñtes altos oculos ꝛ non ꝓfun
dos indeterm̃iate vident ꝛ male. Rñdetur ꝑ Areſto. q̇a
radij qui tranſeũt ad viſum diſꝑgunt̃ ad latus.ꝛ nõ di/
recte ꝓcedunt ad rem viſam.g̃ viſum debilitant

Querit̃.quare multa aĩalia naſcunt̃ ceca. ſicut catuli
leonũ ꝛ canis. Rñdet̃.qꝛ talia aĩalia nõ ſunt adhuc ꝑfec
te maturitat̃.ꝛ in eis nõ oꝑatur fluxus nutrimēti. Et h̃
declarat̃ in ſil̃i de hirundinib⁹.vt ſi illis in nido auferã
tur oculi alij recreſcũt eis.ꝛ h̃ ptꝫ in multis alijs aĩalibꝫ.
que etiã immature generant̃ quaſi mortua.vt catuli vrſi
Et iſta rõ eſt magis ꝑſpectiua q̃ꝫ natural̃ materia.

Querit̃.quare oculi mulieris menſtruoſe inficiũt ſpe
culũ nouũ.vt dt̃ Areſto.in libro de ſomno ꝛ vigilia Et
ꝯſil̃e ꝓblema eſt iſtud.Quare baſiliſc⁹ interficit hoīes
viſu: Ad primũ rñdet̃.ꝙ ꝑ talem modũ.qꝛ qñ menſtrua
fluũt de muliere. tũc aer venenoſiſſim⁹ reſoluit̃ ab ea.q̇
aſcendit caput mulieris. ꝛ ipſa multũ dolens cooperit
ip̃m cum multis velis ꝛ peplis.ꝛ quia oculi ſunt poro/
ſi.ergo petit ibi exitum. Et ſic inficit oculos. qui pleni

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

ſunt ſanguine ⁊ apparent in eis oculi guttoſi ⁊ lacrimo
ſi ꝓpter malũ vaporem in eis exiſtentẽ. ⁊ illi euaporant̄ ⁊
multiplicant̄ vſq; ad obiectũ ſpeculi. ⁊ q̄ tale ſpeculum
eſt multũ ſolidũ mũdum ⁊ politũ: ergo faciliter imũduz
accipit. Ad ſcõm reſpondet̄. ꝙ baſiliſcus eſt aĩal multũ
venenoſum. ⁊ ꝑ oculos illius vapores venenoſi exeunt
⁊ multiplicant̄ vſq; ad rem viſam. ⁊ vſq; ad oculuz hoĩs
qui vapores venenoſi ſeu humores intrantes corpa in/
ficiũt. ⁊ tandẽ homo interficit̄. Et hec rõ eſt quare baſi/
liſcus inſpiciens clipeũ cũ bitumine ꝑfecte factũ aut ali
am rẽ firmã ⁊ politã interficit ſeipm: q̄ ab iſta re pollita
⁊ ſolida iſti humores reflectunt̄ ⁊ ꝑcutiunt̄ vſq; ad baſi/
liſcũ. ex qua percuſſione interficitur Et ſiliter eſt dicẽdũ
de muliere mẽſtruoſa. Correlariũ eſt ꝙ quedã vetule qñ
tpe menſtrui inſpiciũt ſpecula aut alias res ſolidas ⁊ fir
mas ſeipſas ledunt ⁊ offendũt

Quare ſcintillatio oculoꝝ in cattis ⁊ lupis nõ appa/
ret in luce. ſed in tenebris Reſpõdet̄ ꝙ in luce maiꝰ lumẽ
offuſcat ⁊ extinguit minꝰ lumen. ſic ꝙ tũc extraneꝰ color
apparet ſcitillare q̃uis habet aliquã materiam lucis per
quã tpe tenebroſitatis apparẽt ſplendidi. ex quo eſt cor/
pus pollitũ. ⁊ ſic illa materia lucis quodãmõ obſuſcat̄ i
die. ita ꝙ nõ apparet ſplendida: ſed magis colorata ꝓ/
pter lucis offuſcatõem. vnde q̃to maiores ſunt tenebre
de tanto talis natura lucis (que ẽ in obiecto viſibili) plꝰ
fortificat̄. quia de tanto minus impeditur per maius lu
men extrinſecum quo poſſet offuſcari.

Quare hõ ſe vidẽs in ſpeculo mox obliuiſcit̄ ſuã diſ/
poſitõem. ⁊ nõ ſcit q̃liter eſt diſpoſitꝰ Rñdet̄ in libro de
forma ſpeculi ꝙ idolũ viſuz ꝑ ſpeculũ debilit̄ ⁊ reflexe re
ꝑſentat ſe potẽtie viſiue. ⁊ ex q̃ debilit̄ ſe repſentat: tũc de
biliter apprehendit̄. ⁊ ꝑ ꝯſequẽs nõ diu retinetur

Quare viſus recreat̄ ꝑ viridẽ colorẽ. vt pz ꝑ v̄ſuz iſtũ
Fons ſpeculũ gramẽ. oculis dant alleuiamen Rñdet̄ ꝙ
viridis color mediocrit̄ mouet organũ viſus. ⁊ ideo cõ
fortat viſuz. hoc aũt nõ facit color albus vel niger. quia

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

iſti fortiter mouent ⁊ imutāt organū viſus. ideo plus faciūt violētiā: Cui⁹ rō eſt. qꝛ magis tendūt ad excellētiaꝫ ſeu violentiā. ſed de q̄ꝫto ſenſibile eſt magis excellens. de tanto magis deſtruit ⁊ debilitat ſenſuꝫ. vt pꝫ ꝑ Areſtotelem in ſecūdo de anima. qui dicit ꝙ ſenſibile excellēs corrūpit ſenſum.

De naſo

Queriť q̄re naſus extat ⁊ excedit vltra alias partes capitis. Rn̄r dupliciter. Primo qꝛ naſus eſt q̄ſi cluaca cerebri. per quam flegma cerebri expurgatur. ergo excedit alia mēbra ne imūdicia maculātur: Aliter rn̄deť ſm conſtātinū. qꝛ naſus eſt maxime decor faciei eminēs ſeu ſplēdēs. cū naturaliter adorat ⁊ faciē decorat: vt teſtať Boetius in de diſciplina ſcholariū.

Quare hō inť cetera aīalia hꝫ malū ⁊ turpiſſimū olfactū ſeu odoratū. vt pꝫ ſcdo de generatōe. Rn̄r ꝑ ↄmētatorē ibidē. ꝙ hō inter cetera aīalia q̄ ad ſui q̄ꝫtitatē hꝫ cerebꝝ maxime humidū ⁊ frigidiſſimum. ⁊ g̊ ex tali excellēti humido ⁊ frigido cerebꝝ indiſponiť. ⁊ ꝑ ↄn̄s olfact⁹ organo indiſpoſito impediť ſenſatio. vt patet ꝑ Areſto. et Temiſciū. ij. de aīa. ⁊ ergo q̇dam hoīes oīno nō odorāt ⁊ hoc eſt ſignū male ſenſatōis ⁊c̄.

Quare vultures. vt vult ↄmentator. ij: de aīa optime odorāt Rn̄r ꝙ hn̄t cerebꝝ valde ſiccū. ⁊ ergo aer deferēs odorē nō īpediť ab humiditate cerebri. ſed ſubito tangit ſuū organū. et g̊ dt ↄmentator ſuꝑ tercium de aīa ꝙ vltures ⁊ tigrides ⁊ alia aīalia (prelio facto in grecia) venerūt a q̇ngentis miliaribꝫ ad cadauera mortuoꝝ.

Quare natura fecit nares. Rn̄detur propter triplicēꝫ vtilitatē. Primo qꝛ clauſo ore inſpiramus ꝑ nares in refrigeriū cordis. Secūda vtilitas eſt: quia aer ꝓcedēs ex ore fetet. qꝛ fumi ſtomachi ſunt ei adiūcti. ſed aer reſpiratus ad nares minus fetet. Tercia eſt. qꝛ flegma ꝓcedēs de cerebro ꝑ nares purgatur.

Quare homines ſternutāt. Rn̄deť vt virt⁹ expulſiua ⁊ viſiua ꝑ h̄ purgať ⁊ cerebꝝ a ſua ſuꝑfluitate purgať. qꝛ ſicut pulmo purgať ꝑ tuſſim. ſic virt⁹ viſiua ⁊ cerebꝝ per

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf